

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšera a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **REMIKO k. s.**, se sídlem Muchova 240/6, Praha 6, zastoupen Mgr. Filipem Toulem, advokátem se sídlem Lannova 16/13, České Budějovice, proti žalovanému: **Krajský úřad Karlovarského kraje**, se sídlem Závodní 353, Karlovy Vary, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 9. 2018, č. j. 57 A 92/2017 - 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Městský úřad Sokolov (dále též „správní orgán I. stupně“) vydal dne 26. 1. 2017 rozhodnutí č. j. 90449/2016/OD/MAKN, jímž shledal žalobce vinným ze spáchání správního deliktu podle § 42b odst. 1 písm. u) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pozemních komunikacích“), neboť dne 9. 11. 2016 v 14:30 hodin provozoval na dálnici D6 (140. km ve směru Cheb) nákladní automobil zn. MAN, u něhož bylo při provedeném nízkorychlostním kontrolním vážení zjištěno překročení nejvyšší povolené hmotnosti pro nápravu č. 3 o 1 732 kg (18,2 %), pro nápravu č. 4 o 1 189 kg (12,5 %), pro nápravu č. 3 a 4 o 3 921 kg (21,7 %) a pro nápravu č. 1 až 4 o 5 401 kg (16,8 %), to vše při započtení toleranční srážky pro případ možné odchylky měřicího zařízení. Za uvedený správní delikt byla žalobci podle § 42b odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích s přihlédnutím k § 43 odst. 2 téhož zákona uložena pokuta ve výši 54 000 Kč.

[2] Proti uvedenému rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce odvolání, v němž namítl nejasnosti v otázce identifikace vozidla, které bylo předmětem kontrolního vážení. Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 3. 2017 rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k novému projednání. Námitku žalobce shledal nedůvodnou, avšak konstatoval, že správní

orgán I. stupně nedostatečně odůvodnil naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 42b odst. 1 písm. u) zákona o pozemních komunikacích.

[3] Správní orgán I. stupně rozhodl ve věci znovu dne 29. 3. 2017 (rozhodnutí č. j. 90449/2016/OD/MAKN). Na základě totožně vymezeného skutku shledal žalobce vinným ze spáchání správního deliktu podle § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích, za což mu znovu uložil pokutu ve výši 54 000 Kč.

[4] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně se žalobce opět odvolal. Kromě nejasnosti v otázce identifikace vozidla namítl dále nesrovnalosti v čase kontrolního vážení a poukázal na to, že vozidlo bylo pronajato jiné společnosti (ROBSTAV stavby k. s.), která se zavázala učinit vše nutné k tomu, aby vozidla nebyla přetěžována.

[5] Žalovaný odvolání rozhodnutím ze dne 3. 8. 2017, č. j. 1968/DS/17-2, zamítl.

II.

[6] Výše označené rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále též „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Uvedl, že skutkový stav byl zjištěn zcela jednoznačně. Dle pořízené fotodokumentace byl stíhaný skutek spáchán vozidlem zn. MAN s registrační značkou X, jehož je žalobce provozovatelem. Je proto bez významu, že řidič vozidla byl stejný den postižen za přestupek při řízení vozidla s registrační značkou X. Skutečnost, že jiný správní orgán v odlišném správním řízení (vedeném s řidičem) pochybil, se nemůže dotknout zákonnosti rozhodnutí žalovaného. Ze stejných důvodů je irelevantní rovněž polemika ohledně času spáchání skutku. Ani uzavření nájemní smlouvy na odpovědnosti žalobce za spáchaný delikt nic nemění. Žalovaný správně poukázal na to, že nájemní smlouva, na jejímž základě žalobce pronajal svá vozidla, nemůže žalobce zbavovat odpovědnosti za svá vozidla a spáchaný správní delikt. Tato smlouva nemá vliv na odpovědnost žalobce za prokázaný správní delikt. K tomu krajský soud doplnil, že žalobce byl postižen za delikt provozovatele vozidla. Definice tohoto pojmu je založena na veřejnoprávním evidenčním principu, nikoliv na soukromoprávním vztahu. Případné smluvní ujednání může založit toliko možnost žalobce požadovat po nájemci regresní náhradu škody.

III.

[7] Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení výše uvedeného rozsudku krajského soudu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Namítá, že se krajský soud nevypořádal s jeho žalobními námitkami, resp. že jeho odůvodnění neobstojí. Dle stěžovatele bylo učiněno vše proto, aby spáchání správního deliktu zabránil. V nájemní smlouvě zavázal nájemce, aby vozidlo nepřetěžoval a dodržoval veškeré právní předpisy. Za dané situace tak učinil vše pro to, aby k přetížení vozidla nedošlo. Správní orgány ani krajský soud se rovněž nezabývaly dostatečně tím, který z výroků týkajících se souvisejících správních deliktů (stěžovatele a řidiče), je vadný. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a své vyjádření k žalobě.

pokračování

IV.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Jelikož stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu mimo jiné pro nepřezkoumatelnost, zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve tímto důvodem. Bylo by totiž předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by současně napadené rozhodnutí krajského soudu skutečně nepřezkoumatelné. Stěžovatel v této souvislosti krajskému soudu vytká nedostatečné vypořádání námitek týkajících se liberace a hodnocení rozporu mezi výroky rozhodnutí týkajících se dvou souvisejících správních deliktů (stěžovatele a řidiče).

[12] Nejvyšší správní soud nesdílí názor stěžovatele, že by byl rozsudek krajského soudu z uvedených důvodů nepřezkoumatelný. Je třeba zdůraznit, že nepřezkoumatelnost musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 76, publ. pod č. 1566/2008 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016 - 24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017 - 35). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012 - 45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016 - 64). Takovými vadami však rozsudek krajského soudu netrpí. Důvody, které krajský soud vedly k zamítnutí žaloby, jsou z odůvodnění seznatelné. Krajský soud vylíčil konkrétní skutkové okolnosti, o něž své rozhodnutí opřel, uvedl úvahy, kterými se řídil při posouzení důvodnosti žaloby, a popsal závěry, ke kterým na základě těchto úvah dospěl.

[13] V otázce liberace se krajský soud ztotožnil se žalovaným, že soukromoprávní ujednání mezi stěžovatelem a nájemcem není s to zbavit stěžovatele jakožto provozovatele vozidla odpovědnosti za předmětný správní delikt. Tento závěr je jasný a plně srozumitelný. Ostatně k němu dospěl již žalovaný a stěžovatel s ním v žalobě nijak konkrétně nepolemizoval. Setrval toliko na své námitce, že jej předmětná nájemní smlouva zbavuje odpovědnosti. Krajský soud nijak nepochybil, reagoval-li na námitku podloženou konkrétní argumentací jen v omezené míře srovnatelným způsobem. Nepovažuje-li pak stěžovatel vypořádání žalobní námítky za věcně správné a podložené, nenapadá rozsudek krajského soudu pro nepřezkoumatelnost, ale pro nesprávné posouzení právní otázky, jež je samostatným kasačním důvodem (viz dále).

[14] Co se týče vypořádání námítky založené na rozporech mezi výrokem týkajícím se správního deliktu spáchaného stěžovatelem a výrokem týkajícím se souvisejícího správního deliktu spáchaného řidičem, správní orgány i krajský soud stěžovateli srozumitelně vysvětlily, že na zákonost rozhodnutí ve věci stěžovatele nemá žádný vliv eventuální pochybení při formulaci výroku u správního deliktu spáchaného řidičem. Takové vypořádání uvedené námítky shledává Nejvyšší správní soud nejen zcela dostačujícím, ale rovněž věcně správným. Pro posouzení věci stěžovatele je skutečně rozhodující toliko to, zda při následném přezkumu obstojí právě a pouze rozhodnutí o správním deliktu stěžovatele.

[15] Stěžovatel byl shledán odpovědným ze spáchání správního deliktu dle § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích, kterého se dopustil tím, že dne 9. 11. 2016 provozoval vozidlo, které při provedeném nízkorychlostním kontrolním vážení překročilo limitní hodnoty stanovené vyhláškou Ministerstva dopravy č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích (dále též „vyhláška“).

[16] Dle § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích *[p]rávnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla provozuje vozidlo, jehož hmotnost převyšuje hodnoty stanovené podle zvláštního právního předpisu, kterým je vyhláška. Z dokladu o výsledku nízkorychlostního kontrolního vážení vozidla s registrační značkou X vyhotoveného dne 9. 11. 2016 v 14:55 hod. vyplývá, že nejvyšší povolená hmotnost byla překročena u nápravy č. 3 o 1 732 kg, u nápravy č. 4 o 1 189 kg, u náprav č. 3 a 4 o 3 921 kg a u všech náprav o 5 401 kg. Doklad obsahuje identifikační údaje o váženém vozidle (SPZ, tovární značku a typ, stav ujetých km, identifikaci řidiče, identifikaci provozovatele vozidla a kontrolující osoby). Ve správním spise je dále založena fotodokumentace obsahující fotografie vozidla MAN s registrační značkou X, počítadla ujetých kilometrů a provádění vážení. Rovněž je v něm založen výpis z centrálního registru vozidel, dle něhož je provozovatelem vozidla s registrační značkou X stěžovatel. Uvedené důkazní prostředky jsou ve vzájemném souladu a spolehlivě prokazují, že stěžovatelem provozované vozidlo převýšilo hodnoty stanovené vyhláškou. Stěžovatel sám v řízení nepopíral přetížení vozidla, ani skutečnost, že byl provozovatelem tohoto vozidla. Nezpochybil ani hodnoty, které správní orgán I. stupně zjistil v průběhu nízkorychlostního kontrolního vážení a které překračovaly limitní hodnoty stanovené vyhláškou. Za situace, kdy o naplnění skutkové podstaty § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích není sporu a kdy sám stěžovatel nevznnesl žádné námitky proti takto zjištěnému skutkovému stavu, nemohla být námitka nesprávně zjištěného skutkového stavu úspěšná. Pro úplnost soud uvádí, že z hlediska naplnění skutkové podstaty správního deliktu dle § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích postačuje samotný fakt, že bylo zjištěno překročení limitních hodnot stanovených vyhláškou. Nejvyšší správní soud uzavírá, že správní orgány i krajský soud vycházely z dostatečně zjištěného skutkového stavu.*

[17] Dále se soud zabýval existencí liberačního důvodu.

[18] Dle § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích *[p]rávnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.*

[19] Ustanovení § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích zakotvuje objektivní odpovědnost právníckých a podnikajících fyzických osob za správní delikt. K vyvození odpovědnosti postačuje samotný fakt porušení nebo nesplnění povinností stanovených zákonem nebo uložených na jejich základě. Dojde-li k naplnění znaků skutkové podstaty, má provozovatel vozidla možnost odvrátit svou objektivní odpovědnost výlučně prokázáním liberačních důvodů vymezených v § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích.

[20] Liberační důvody jsou určeny pro aplikaci pouze ve výjimečných případech, jelikož představují výjimku z principu objektivní odpovědnosti. Představují nástroj, jehož cílem je předejít aplikaci neúměrné tvrdosti zákona. Pokud tedy existují okolnosti, ve kterých je nutné posuzovat, zda právnícká osoba vynaložila veškeré úsilí k zabránění porušení povinnosti, správní orgán se jimi musí skutečně zabývat a ne pouze konstatovat, že podmínky nebyly splněny. Osoba, která se chce dovolávat liberačního důvodu, musí ovšem prokázat, že provedla technicky možná opatření způsobila účinně zabránit porušení zákona. Nelze se spokojit s tvrzením, že vynaložila

pokračování

veškeré úsilí, aby ke správnému deliktu nedošlo či s poukazem na to, že technicky možná opatření po ní nebylo možné spravedlivě požadovat, protože by jejich provádění bylo neekonomické (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2014, č. j. 4 As 123/2014 - 33). Ve vztahu k liberačním důvodům upraveným v § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 8. 2015, č. j. 5 As 10/2015 - 27, konstatoval, že: „*Účelem ustanovení obsahujícího liberační důvod je zabránění sankce ve zcela výjimečných případech, kdy by její uložení odporovalo jejímu smyslu. Přípuštěním navrhovaných liberačních důvodů (zabezpečení povinného školení řidičů) by mohlo být liberační ustanovení aplikováno ve velkém množství případů, a ztratilo by tak povahu výjimky z obecného pravidla, což by znamenalo obrožování veřejného zájmu. Značné překročení stanovených hodnot zjištěných při vážení vozidla poškozují síť pozemních komunikací, ale rovněž obrožuje zdraví a život účastníků silničního provozu.*“ Krom způsobení hmotných škod na pozemních komunikacích totiž nelze vyloučit ani riziko nehody takto přetíženého vozidla z důvodu oslabeného účinku brzd atp. Stanovením hmotnostních limitů je chráněn veřejný zájem a je zcela na provozovateli, jak zajistí, že hmotnostní maxima nepřekročí (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 7 As 61/2016 - 34).

[21] V daném případě byl tedy stěžovatel povinen prokázat, že vynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti (přetížení náprav) zabránil.

[22] Stěžovatel dovozuje existenci liberačního důvodu ze skutečnosti, že v rozhodné době měla vozidlo v nájmu společnost ROBSTAV stavby k. s., která se v nájemní smlouvě dle tvrzení stěžovatele zavázala, že je nebude přetěžovat a bude dodržovat veškeré právní předpisy.

[23] Jak již konstatoval Nejvyšší správní soud v obdobné věci téhož stěžovatele, „*pouhá existence nájemní smlouvy mezi stěžovatelkou a společností ROBSTAV stavby k. s., resp. poukaz na porušení povinnosti zaměstnancem nájemce nemůže bez dalšího zprostit stěžovatelku jako provozovatelku vozidla odpovědnosti za posuzovaný správní delikt, neboť nepředstavuje onen liberační důvod podle § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích ve smyslu závěrů výše citované judikatury. Nejvyšší správní soud ostatně nepřehlédl, že v nájemní smlouvě založené na čl. 8 správního spisu stěžovatelkou tvrzená povinnost dodržovat právní předpisy, konkrétně vozidlo nepřetěžovat, zakotvena není. Tudiž samotná existence smluvního vztahu mezi provozovatelkou vozidla (stěžovatelkou) a nájemcem (společností ROBSTAV stavby k.s.) nemůže představovat liberační důvod ve smyslu § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích. Uvedla-li stěžovatelka v žalobě, že neví, jaké jiné opatření měla zvolit k tomu, aby zabránila spáchání správního deliktu, ztotožňuje se kasační soud s poukazem krajského soudu na možnost nastavení vlastních kontrolních mechanismů. Rovněž zdůrazňuje, že je především na stěžovatelce, která na rozdíl od krajského soudu zná situaci na trhu dopravních služeb ve stavebnictví, aby dodržení hmotnostních limitů zajistila a zákonné požadavky splnila. Není povinností správních orgánů a soudu stěžovatelce doporučovat, jakým způsobem má porušení právních předpisů předcházet.*“ (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 20. 9. 2018, č. j. 8 As 50/2017 - 33).

[24] Tento závěr ostatně navazuje na dřívější judikaturu Nejvyššího správního soudu, který např. v rozsudku ze dne 3. 2. 2012, č. j. 8 As 58/2011 - 66, uvedl: „*Odpovědnosti řidiče za přestupek se nelze zprostit poukazem na ujistění ze strany jiných osob, že je vše v pořádku, nebo případně poukazem na okolnosti průběhu a způsobu naložení převáženého materiálu či osobní nezkušenost.*“

[25] Nyní rozhodující senát neshledal důvod se od citovaných závěrů odchýlit. Spoléhání se na to, že jiná osoba splní povinnosti, k jejichž splnění se zavázala, nelze považovat za vynaložení veškerého úsilí, které bylo možno požadovat, aby provozovatel vozidla porušení právní povinnosti zabránil. Krajský soud tak v souladu se zákonem posoudil, že stěžovatel neprokázal podmínky liberace.

[26] S ohledem na výše uvedené neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, a proto ji zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. O věci přitom rozhodl bez jednání, jelikož § 109 odst. 2 s. ř. s. takový postup předpokládá.

[27] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2019

Mgr. David Hipšr
předseda senátu